

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 53/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. R., S., zastúpeného Advokátskou kanceláriou E., s. r. o., T., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Ing. D. G., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. mája 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2011 doručená sťažnosť R. R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. mája 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že „Dňa 27. 6. 2006 sa sťažovateľ dopustil prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v uvedený deň viedol osobné motorové vozidlo zn... a to i napriek tomu, že nebol držiteľom vodičského oprávnenia a rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 4. 6. 2003 sp. zn. 2 T 57/2003 mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 40 mesiacov.

Nakoľko si bol sťažovateľ vedomý svojho pochybenia, na hlavnom pojednávaní konanom v predmetnej veci dňa 23. 1. 2008 prehlásil, že má záujem uzavrieť dohodu o vine a treste, s čím súhlasila aj prítomná prokurátorka Okresnej prokuratúry v Galante...

Dňa 23. 5. 2008 sa konalo na Okresnom súde v Galante verejné zasadnutie, na ktorom došlo k schváleniu dohody o vine a treste rozsudkom Okresného súdu v Galante, sp. zn. 3 T 75/2008 a sťažovateľovi bol uložený peňažný trest vo výške 15.000 Sk (500 €), náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov i trest zákazu činností viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 24 mesiacov. Sťažovateľ bol súčasne poučený o tom, že proti uvedenému rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ však opäť nebol poučený o tom, kedy preňho začína výkon predmetného trestu zákazu činnosti. Nakoľko od sťažovateľa nikto nežiadal vydanie jeho vodičského oprávnenia, bol presvedčený o tom, že výkon jeho trestu zákazu činnosti začne plynúť až od okamihu jeho odňatia, čo sa však uskutočnilo až koncom roka 2010 a sťažovateľ dovtedy disponoval svojím vodičským oprávnením.

V priebehu niekoľkých mesiacov po vyhlásení rozsudku Okresného súdu v Galante zo dňa 23. 5. 2008 sp. zn. 3 T 75/2008. ktorým súd schválil dohodu o vine a treste medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Galanta a sťažovateľom, bol sťažovateľ zastavený policajnou hliadkou. Nakoľko mal stále v držbe svoje vodičské oprávnenie, bez obáv sa preukázal vodičským i občianskym preukazom. Na základe tejto kontroly bolo hliadkou zistené, že sťažovateľovi plynie trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo a vodičské oprávneniu mu malo byť dávno odňaté. Aj napriek zisteniu tejto skutočnosti však sťažovateľ

disponoval svojim vodičským oprávnením a nikým nebol požiadaný o jeho vydanie. Z dôvodu zistenia, že je vo výkone trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlo, bolo voči nemu vznesené nové obvinenie.

Nakoľko si sťažovateľ nebol vedomý svojho pochybenia (že mári výkon úradného rozhodnutia, keďže stále disponuje svojim vodičským oprávnením), obrátil sa v predmetnej veci aj na Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, ktorého odpoveď v prílohe prikladám. V nej sa riaditeľ Krajského riaditeľstva PZ v Trnave vyjadril tak že, neodkladne po tom, ako dopravný inšpektorát obdrží od súdu právoplatný rozsudok, vyzve držiteľa vodičského preukazu o jeho odovzdanie na dopravný inšpektorát a zákaz činnosti vloží do počítačovej evidencie. Tu teda došlo k pochybeniu na strane Okresného súdu v Galante, ktorý mal doručiť právoplatný rozsudok dopravnému inšpektorátu, a následne na strane dopravného inšpektorátu, mal byť zákaz činnosti vložený aj do počítačovej evidencie. Týmto pochybením bol sťažovateľ vyzvaný na odovzdanie vodičského oprávnenia až koncom roka 2010.

Z dôvodu pochybenia je voči sťažovateľovi vedené trestné stíhanie, ktorému by sa vyhol, pokiaľ by došlo k dôslednému plneniu povinností štátnych orgánov.“

Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdí, že „nedostatočným poučením súdu o začiatku plynutia lehoty výkonu trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá a odňatým oprávnením viesť motorové vozidlá až koncom roka 2010, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktorá vyplýva z článku 46 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa R. R. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. 5. 2008 porušené bolo.

Sťažovateľovi R. R. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 120.000,- €.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03).

Sťažovateľ namieta, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. mája 2008 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že:

„- okresný súd ho po vyhlásení rozsudku, ktorým schválil dohodu o vine a treste nepoučil o vykonateľnosti rozhodnutia,

- okresný súd nezaslal príslušnému policajnému oddeleniu právoplatné rozhodnutie, ktorým vyslovil trest zákazu činnosti a tým zabránil, že trest zákazu činnosti nebol vložený do počítačovej evidencie.“

Ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. mája 2008 nadobudol právoplatnosť dňom vyhlásenia, t. j. 23. mája 2008, čím bolo právoplatne skončené aj označené konanie. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť až 19. septembra 2011. Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Vzhľadom na obsah námietok sťažovateľa sa ústavný súd neuspokojil so svojím záverom o oneskorenom podaní sťažnosti a preskúmal aj to, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zo sťažnosti, k nej priloženej dokumentácie a spisu okresného súdu sp. zn. 3 T 75/2008 ústavný súd zistil:

Okresný súd na verejnom zasadnutí 23. mája 2008 schválil rozsudkom sp. zn. 3 T 75/2008 dohodu o vine a treste uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Galanta a sťažovateľom, na základe ktorej bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, za čo mu okresný súd okrem iného uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 24 mesiacov.

V odôvodnení označeného rozsudku sa okrem iného uvádza, že „Samosudca, formou otázok zisťoval na verejnom zasadnutí či obvinený R. R... 10. si uvedomuje, že ak súd prijme návrh na dohodu o vine a treste a vynesie rozsudok, ktorý nadobudne právoplatnosť vyhlásením, nebude možné proti tomuto rozsudku podať odvolanie.

Obvinený R. R. na všetky uvedené otázky odpovedal áno (rozumel im, otázky mu boli vysvetlené).“

V poučení označeného rozsudku je uvedené: *„Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 Tr. por. Rozsudok nadobúda právoplatnosť jeho vyhlásením.“*

V zápisnici o verejnom zasadnutí okresného súdu v sťažovateľovej veci z 23. mája 2008 sa okrem iného uvádza:

„... v súlade s § 333 ods. 3 Tr. por. samosudca, formou otázok zisťoval u obvineného toto:

... j/ uvedomuje, že ak súd prijme návrh na dohodu o vine a treste a vynesie rozsudok, ktorý nadobudne právoplatnosť vyhlásením, nebude možné proti tomuto rozsudku podať odvolanie.

Odpoveď: Áno

... Po vyhlásení a odôvodnení rozsudku bolo dané poučenie v tom zmysle, že proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie a rozsudok nadobúda právoplatnosť jeho vyhlásením.“

Zo zápisnice z verejného zasadnutia okresného súdu z 23. mája 2008 vyplýva, že sa ho zúčastnil nielen sťažovateľ, ale aj jeho obhajca.

Súčasťou spisu okresného súdu sp. zn. 3 T 75/2008 je aj prípis okresného súdu z 28. mája 2008 adresovaný Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Galanta (ďalej len „okresné riaditeľstvo“), ktorého prílohou bol namietaný rozsudok, pričom v označenom prípise je uvedené, že obvinený (sťažovateľ) *„má trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na 24 mesiacov, začiatok zákazu činnosti: 23. 5. 2008, koniec zákazu činnosti: 23. 5. 2010“*. Prípis bol okresnému riaditeľstvu doručený 30. mája 2008.

Z uvedených zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd vykonal všetky úkony súvisiace so zabezpečením vykonateľnosti svojho rozsudku sp. zn. 3 T 75/2008 z 23. mája 2008, keď v priebehu verejného pojednávania riadne poučil sťažovateľa o obsahu dohody o vine a treste vrátane poučenia o nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku vyhlásením a následne na zabezpečenie súčinnosti zaslal vyhotovený rozsudok okresnému riaditeľstvu s riadne označeným začiatkom a koncom uloženého zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Skutočnosť, že okresný súd výslovne nepoučil sťažovateľa o tom, že nadobudnutím právoplatnosti sa jeho rozsudok stal aj vykonateľným, ústavný súd nepovažoval v okolnostiach posudzovanej veci za pochybenie, ktoré by mohlo mať ústavnú relevanciu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na príslušné ustanovenia Trestného poriadku upravujúce vyhlasovanie rozsudku a nadobudnutie jeho právoplatnosti a vykonateľnosti.

Podľa § 171 ods. 1 Trestného poriadku rozsudok treba vždy vyhlásiť verejne; vyhlasuje ho predseda senátu.

Podľa § 171 ods. 2 Trestného poriadku vyhlasujú sa úvodné slová „V mene Slovenskej republiky“, úplné znenie výroku tak, ako bol odhlasovaný, aspoň podstatná časť odôvodnenia a poučenie o opravnom prostriedku. Pri vyhlasovaní úvodných slov a výroku rozsudku prítomní povstanú.

Podľa § 171 ods. 3 Trestného poriadku v poučení sa uvedie, proti ktorým výrokom rozsudku môže podať odvolanie oprávnená osoba a v akej lehote. Zároveň sa v ňom uvedie,

že rozsudok možno napadnúť odvolaním len v niektorej jeho časti alebo sa odvolania výslovne vzdal.

Podľa § 183 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku rozsudok je právoplatný, a ak neustanovuje tento zákon niečo iné, aj vykonateľný, ak zákon proti nemu nepripúšťa odvolanie.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že nie je povinnosťou všeobecného súdu poučiť obvineného aj o vykonateľnosti rozsudku, ktorá v danom prípade vyplýva z § 183 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup a rozhodnutie súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v trestnoprávnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Navyše, v danom prípade bol sťažovateľ zastúpený v konaní pred okresným súdom kvalifikovaným právnym zástupcom (obhajcom), ktorý ho v prípade nejasností mohol a mal poučiť o tom, že v jeho prípade označený rozsudok sa nadobudnutím právoplatnosti v zmysle § 183 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku stáva aj vykonateľným. Za týchto okolností ústavný súd považuje argumentáciu uvedenú v sťažnosti za účelovú obranu sťažovateľa, ktorej nemožno priznať ústavnú ochranu.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi namietaným postupom okresného súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jeho právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla zakladať dôvod na vyslovenie ich porušenia, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť tak z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Nad rámec tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že pochybenie okresného riaditeľstva spočíva v tom, že po doručení právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu nevyzval sťažovateľa na odovzdanie vodičského preukazu, nemožno

pripísať na ťarchu okresnému súdu. Navyše, sťažovateľ – zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – sťažnosťou nenamieta, že k porušeniu jeho ústavou a dohovorom garantovaných práv došlo postupom okresného riaditeľstva.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2012